

Hur Israel stal sitt kärnvapenarsenal och hur USA hjälpte till att dölja det

Israels framväxt som en kärnvapenstat var inte en triumf för vetenskaplig innovation, utan en handling av beräknad stöld – specifikt, förskingringen av 100–300 kg vapenklassat höganrikat uran (HEU) från USA på 1960-talet. NUMEC-affären är det mest upprörande fallet av kärnvapenstöld i historien. Liksom attacken mot **USS Liberty** 1967, där tydliga bevis pekade på att Israel medvetet attackerade ett amerikanskt spionfartyg, har stölden av amerikanskt kärnmaterial begravts under lager av strategisk förnekelse, politiskt tryck och diplomatisk immunitet.

Denna essä avslöjar hur Israel stal uranet som drev dess kärnvapenarsenal, hur de smugglade materialet utan att bli upptäckta och hur de fortsätter att ljuga om sin kärnvapenstatus – möjliggjort av USA:s medverkan och en utrikespolitik som sätter tystnad före ansvar.

NUMEC-affären: Amerikas uran, Israels bomb

Fallet med **Nuclear Materials and Equipment Corporation (NUMEC)** i Apollo, Pennsylvania, har länge citerats som ursprunget till Israels kärnvapenprogram. Mellan 1957 och mitten av 1970-talet försvann mellan 200 och 600 pund (90–270 kg) HEU från anläggningen. NUMEC:s president, **Zalman Shapiro**, hade nära band till israelisk underrättelsetjänst. 1968 besökte israeliska agenter, inklusive **Rafi Eitan** – senare känd för att ha hanterat Jonathan Pollards spionoperation – NUMEC. Eitan, som då var utrustad med kunskap om amerikansk kärnvapendesign, var i en perfekt position för att koordinera överföringen av uranet.

Avklassificerade CIA-bedömningar och en GAO-rapport från 2010 bekräftade att materialet försvann, vilket starkt antyder att det hamnade i Israels **Dimona-reaktor**, där det startade landets vapenprogram. År 1967 hade Israel minst två leveransbara kärnvapen, som användes för att avskräcka arabisk intervention under Sexdagarskriget. Inget av detta hade varit möjligt utan amerikanskt uran – stulet i fullt dagsljus.

Smuggling av uran: Fysiken bakom ett perfekt brott

Att smuggla HEU på 1960- och 1970-talen var mycket enklare än de flesta inser. Uran-235 avger mycket låga nivåer av gammastrålning på grund av dess långa halveringstid (~704 miljoner år). Ett 20 kg-prov av HEU, om det transporteras som urandioxid (UO₂), producerar cirka **1,49 × 10⁷ Bq** av gammaaktivitet – försumbar jämfört med bakgrundsstrålning när den är ordentligt skärmad.

Med användning av exponentiella dämpningslagar:

- $I/I_0 = e^{(-\mu x)}$ med $\mu \approx 1,64 \text{ cm}^{-1}$ och $x = 18,2 \text{ cm}$ ger en dämpningsfaktor på $\sim 10^{-13}$.
- Detta reducerar $1,49 \times 10^7 \text{ Bq}$ till **$\sim 1,49 \text{ Bq}$ effektivt**.
- På 10 cm avstånd är strålningsdosen $\sim 0,00001 \text{ } \mu\text{Sv/h}$ – bara **3,65 % av den naturliga bakgrundsdosen** ($\sim 0,000274 \text{ mSv/h}$).

Med andra ord kunde en kurir flyga från New York till Tel Aviv med 20 kg i en resväska utan att någonsin utlösa ett larm – särskilt i en era utan **strålningsdetektorer** och med minimal kontroll av last. Sjötransporter eller diplomatiska väskor hade varit ännu mindre detekterbara. Flera små försändelser kunde enkelt transportera hela den stulna mängden över månader.

Avsiktlig tvetydighet: En politik av bedrägeri

Israel har aldrig medgett att de har kärnvapen, utan håller sig istället till en politik av **“avsiktlig tvetydighet”**. Detta är inte strategisk opacitet; det är beräknad undvikande.

Symington-tillägget (22 U.S.C. § 2799aa-1) förbjuder amerikanskt bistånd till något land som handlar med kärnvapentechnologi utanför Icke-spridningsavtalet (NPT). Israel är inte en undertecknare. I teorin borde detta göra landet olämpligt för amerikansk militärhjälp. I praktiken får Israel **3,8 miljarder dollar årligen** i amerikanskt bistånd – med lagkravet kringgått genom successiva presidentiella undantag på grund av “nationell säkerhet”.

Precis som den amerikanska regeringen **klassificerade attacken mot USS Liberty** – trots NSA-transkript och överlevandes berättelser som bevisade att attacken var avsiktlig – undertryckte amerikanska myndigheter på 1970-talet utredningar om NUMEC. **Atomic Energy Commission, FBI** och **CIA** utsattes alla för tryck att tona ner Israels inblandning. Eitan fortsatte att inneha höga positioner inom israelisk underrättelsetjänst utan att någonsin ifrågasättas av amerikanska myndigheter.

USS Liberty och NUMEC: Parallella fall av immunitet

Den 8 juni 1967, under Sexdagarskriget, attackerade israeliska stridsflygplan och torpedbåtar **USS Liberty**, ett tydligt markerat amerikanskt underrättelseskepp i internationella vatten. Trettiofyra amerikaner dödades. Överlevande, avlyssnade kommunikationer och efterföljande rapporter bekräftar att Israel visste att de attackerade ett amerikanskt fartyg. Ändå, för att bevara alliansen mellan USA och Israel, förklarades incidenten som ett **“strategiskt misstag”** och begravdes snabbt.

NUMEC följde samma manus: tydliga indicier, förnekanden från Israel, tystnad från den amerikanska regeringen och ingen ansvarsskyldighet. I båda fallen offrades sanningen för “strategiskt partnerskap”.

Förnekelse och de globala konsekvenserna

Israels vägran att erkänna sitt kärnvapenarsenal har omfattande konsekvenser. Det destabiliserar Mellanöstern genom att driva motståndare som **Iran** att söka egna avskräck-

ningsmedel. Det gör det också möjligt för Israel att **diktera icke-spridningspolitik** samtidigt som landet verkar helt utanför NPT-ramverket.

Dessutom avfärdas kritik mot Israels kärnvapenpolitik ofta som antisemitisk enligt **IHRA-definitioner**, vilket tystar legitim granskning och visseblåsning. Resultatet är en kärnvapenbeväpnad stat som opererar utan inspektioner, utan ansvar och med full diplomatisk immunitet.

Slutsats: Det ostraffade brottet som formade en region

Från och med den 1 juli 2025 förblir stölden av amerikanskt uran och mörkläggningen av **NUMEC-affären** olöst. Detsamma gäller attacken mot **USS Liberty**. Båda återspeglar en djupare sanning: när Israels handlingar står i strid med amerikansk lag eller värderingar väljer Washington ofta tystnad framför rättvisa.

Uranstölden var inte bara genomförbar – den genomfördes och ignorerades. Strålningen var för svag för att detekteras, de politiska kostnaderna för konfrontation för höga. Israel byggde ett hemligt arsenal på stulet material, och världen – särskilt USA – valde att titta bort.

Denna tystnad är inte bara medverkan. Det är politik.